

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirehner-né felvételi és rendelő irodájában (az Andrassy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirehner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetmények és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1895. évi márczius 10-én.

10. szám.

Márczius tizenötödikén.

„Jöjj el szent lélek!” Mondják a hívők,
Mi azt kiáltjuk: Márczius jövel!
Sok csüggedőt tégy elszántta megint,
Sok alvó lelket ébreszsz újra fel!
Tüzoszlopunk, vezess bennünket újra!
Világosodjék tévelygő agyunk!
Dicső fényednél ismerjük föl egymást
S érezzük át, hogy testvérek vagyunk!

Te jármunkat már szétzúztad, mikor
Méltatlanul bánt zsarnok-kény velünk.
De börtönláncznál van rosszabb bilincs:
A mit lelkünkre önmagunk verünk!
Törd széjjel ezt is! Védj meg önmagunktól
Ha egymás ellen fordulunk! Ne hadd,
Hogy a szabadság fájdalmas sohajjal
Elhagyjon minket — méltatlanokat!

Mert a szabadság ott élhet csupán
A hol tisztelni tudják! Ott, a hol
Egymás javára munkál mindenik,
És eszméből tett, tetteiből eszme foly;
Csak ott, a hol becsvágy, nemes műveltség
Nem gőg s önérdék versenyez; csak ott,
A hol magának áldozó szivekből
Ledönthetetlen oltárt rakhatott.

A végtelenben egy nap semmiség,
S törvény, hogy elhül minden, a mi láng;
De szent napodnak alkonyatja nincs
Oh, márczius! Nem szüsz ragyogni ránk!
Több egy ilyen nap, mely csodás erővel
Évszázadok számára épített,
Mint száz meg száz év hitvány hosszúsága
Ha lelket nem gyújt és nem ad hitet!

Az volt a nagy nap! Az volt a tavasz!
Villámló lelkek fényes tavasza!
Csak egy vallásunk volt akkor nekünk,
Csak egy közös fohászuk —: a haza!
S mikor levertek: véres Golgotánkon
Rabok voltunk csak, nem szolgák! E hit
Erősebb volt börtönnél és halálnál,
Mert új életre, megváltásra vitt!

Remek tanulság! Ez kell most nekünk!
Ezt írja költő, ezt hirdesse pap.
A szolgaságot nem bilincs teszi,
Rabszolga az, kinek a lelke rab.
Hirdessük: jaj az istentagadónak,
De annak is, ki népe igazát
Tagadja meg! Jaj annak, a ki balgán
Különválasztja istent s a hazát!

Magyar csak az s a nemzet hű fia,
Ki ezt a kettőt egynek érezi!
Istent szolgálja, a ki a hazát
Erőssé, naggyá, boldoggá teszi.
Nem a viszály —: az tetszenék az égnek
Ha megbecsülné magyar a magyart,
Mert isten is csak azt a népet áldja,
Mely bölcsen, bátran, hiven összetart!

„Jöjj el szent lélek!” Mondják a hívők.
Mi azt kiáltjuk: Márczius jövel!
Sok csüggedőt tégy elszántta megint,
Sok alvó lelket ébreszsz újra fel!
Tüzoszlopunk, vezess bennünket újra!
Világosodjék tévelygő agyunk!
Dicső fényednél ismerjük föl egymást
S érezzük át, hogy testvérek vagyunk!

A—i E—l.

A verseczi kir. törvényszék visszaállítása.

Versecz 1895. márcz. hó 7-én.

A temesvári ügyvédi kamarának mai napon tartott közgyűlésében ismét felszínre kerül a verseczi törvényszék kérdésének sokat hányatott ügye.

Igazságosabb, jogosabb kívánsága sohasem volt egy város polgárságának, mint a milyen Versecz városáé akkor, midőn elvesztett törvényszéke érdekében mindentöle telhetőt megtesz, s kész oly áldozatokra is, a minőt alig hozna meg széles nagy Magyarországon egy másik város.

Valóságos anomália is az, hogy a délvidék egyik fontos centruma, Versecz, mely az utóbbi évtized alatt daczára a phylloxera, csapásának — oly szép haladást tett s mint önálló törvényhatóság Temesvármegyébe beékelve saját, külön hatáskörében a kultura és nemzeti érdekek ügyében annyit áldozott — bizonyos szerencsétlen helyi politikai áramlatok miatt — elvesztette törvényszékét s minden megadatott a magyar kormányok részéről a kicsi Fehértemplomnak — s Versecz csak a legutóbbi időben kezdte tapasztalni, hogy „mostoha gyerek” — állapota változni kezd kapott — nagy áron — állami főreáliskolát, de daczára elismerésre méltó törekvéseinek törvényszéke ma sincsen.

Szilágyi házelnök, a kegyelmes úr, miniszterjelölt idejében mikor itt járt közöttünk Verseczen s valóságos extásisba ejtette magyarán elmondott német beszédjével a mi jó németjeinket — annyira kézzel foghatólag bizonyította be kívánságunk jogoságát, hogy mikor a bársonyszékbe beleült — (hogy ugy szóljunk) — bizonyosra vette Versecz a törvényszékét.

1893-ban novemberben nagy küldöttség kereste fel a kegyelmes urat, — s kérte, hogy jogos igényeit figyelemre méltatni kegyeskedjék. A miniszter ez alkalommal kiemelte hogy a kir. bíróságok területi szervezésének kérdése, ugyan szönyegen nem forog s a parlament tuhlalmozottsága miatt a legközelebbi jövőben aligha

fog megoldást találni, de semmiesetre sem fog 2–3 évig elhúzkodni, mi megnyugtatólag hatott a küldöttségre annál is inkább, mivel a miniszter kiemelte, hogy Versecz jogos óhajtságával régtől fogva rokonszenvez. Kiemelte, hogy a területi szervezésnél, tekintet nélkül arra, hogy valamely város jelenleg bir-e törvényszékekkel vagy sem, őt egyedül az igazságszolgáltatás fontos érdeke fogja vezérelni.

Az azon időben beadott kérvény indokai-ból felemlítjük a következőket:

Midőn az 1875. évi XXVI. t.-cz. által a fennállott törvényszékek száma 64-re szállított le senki sem sejtette, hogy az ezen leszállítás folytán felosztandó törvényszékek közé a fennállott verseczi törvényszék is fog tartozni, mert mindenki azon reményben élt, hogy a fennállott verseczi törvényszék területe oly községek által, melyek földrajzi fekvésüknél fogva oda grávitálnak — lényegileg nagyobbíthatni fog.

Fokozta eme reményt ama körülmény, hogy akkor, midőn a határvidék felszólalása alkalmával egy új — Keve — megye felállítása Versecz székhelyül terveztetett és Fehértemplom városa ezen felállítandó megye székhelyének Fehértemplomon leendő létesítése iránt mozgalmat indított meg, ezen tervezet mellett a megyének több mint 70 községe folyamodott az országgyűléshez az iránt, hogy a felállítandó megye székhelye Versecz legyen, mert e város a délvidék egyik legnagyobb városa, és központját képezi nemcsak a kereskedelemnek, hanem hathatós terjesztője a magyar kulturának is.

Egészen váratlanul lepte meg Versecz város közönségét a Nagyméltóságú magyar kir. Igazságügyminiszterium 1876. évi ápril hó 15-én 1423. szám alatt kelt magas rendelete, melylyel a fennállott a verseczi törvényszéket felszólalták és a fehértemplomi törvényszékkel egyesítette; miért is nem késett e sérelem orvoslása tekintetében minden lehető megtenni, minek folytán magasabb helyről ama vigasztalást nyerte, hogy ezen intézkedés csak ideiglenes, a végleges szervezésnél Versecz város jogos igénye méltánylásban fog részesülni. Sőt midőn 1883. évben a városház tőzsomszédságában levő magán házak — melyek azelőtt a fennállott törvényszék helyiségül szolgáltak — arverésre kerültek a város közönsége a Nagyméltóságú magyar kir. Belügyminiszter úr által biztattatott, hogy csak vegye meg e házakat, mert kétséget nem szenved, hogy a végleges rendezésnél Versecz városa ismét visszakapja a törvényszékét.

A város közönsége 1892. évi december hó 28-án tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy jogos kérelmét hiteles adatokkal támogató indokolt folyamodványt járuljon a Nagyméltóságú magyar kir. Igazságügyminiszterium elé azon alázatos kérelemmel, miszerint most már, — tekintettel az 1890. évi XXIX. t.-czikre — törvényhozásilag intézkedni kegyeskedjék, hogy a törvényszék székhelye ismét Verseczre helyeztessék vissza.

A mi Versecz városat illeti, úgy ez azon 64 város közül, melyen jelenleg törvényszék van, lakossága és hazainak számát tekintve a 15-ik helyet foglalja el. A volt temesi bányász városok közül pedig 2-ik helyen áll, miből kitunik, hogy Versecz városa alaposabb igény nyel bir egy törvényszékre, mint 49 azon városok közül, melyekben jelenleg törvényszék van.

Ami azon kör nagyságát illeti, melyre Versecz város vonzereje kiterjed, úgy elég utalunk arra, hogy a városi fogyasztási és regáljövédéki iroda hiteles kimutatása szerint több mint 140 környékbeli község rendes látogatója a hetenként kétszer tartani szokott heti vásároknak, miből kitűnik, hogy a községek lakosai, egy nap alatt könnyen megtehetik az utat Verseczre és vissza. Emeli még ezen kedvező közlekedést a jó utakon kívül a vasuti közlekedés is, a mennyiben a magyar államvasút, a Versecz-Nagymargita-Becskeréki — a Versecz-Kubini, ugy Versecz-Maros-Illyei, az előmunkálati stadiumban levő vasutvonal által Versecz városa 5 irányban van vasuti hálózattal összekötve, míg az oraviczabányai vidék az Oravicza-Jasenovai, a dettai járás pedig a vojtek-bogsáni vonallal közvetlen összeköttetésben van, és így ezen községek lakói is egy nap alatt az utat könnyen megtehetik, annál is inkább, mivel a vonatok a hivatalos órák előtt érkeznek be, és a hivatalos órák után indulnak el Verseczről.

A közlekedésnek ezen előnyös volta nemcsak a jogkereső közönségre, de az állam érdekeire is előnyös, a mennyiben a végtárgyalásokhoz beidézett felek és tanuk még ugyanaznap elbocsáthatók, és így napidijjaik és utazási költségeikkel a bűnügyi kiadásokat redukálják; de a közel jövőben életbeléptetendő szóbeli peres eljárás szempontjából tekintve is a jogkereső közönségre nagyon drágává tenné az igazságkiszolgáltatást a fehértemplomi kir. törvényszék, amennyiben ott csak két irányban van vasúti közlekedés, a vonatok a hivatalos órák megkezdése után érkeznek, és azok bezárása előtt indulnak, és a bíróság rendszerint kétszeres napidijakat és drágább utazási költségeket köteles a beidézett felek és tanuknak megállapítani.

Versecz város élénk forgalmát legjobban igazolja ama körülmény hogy itt 248 kereskedő, 4 szállító, 823 iparos van; bizonyítékul szolgál a fogyasztási adóhivatal kimutatása, mely szerint útvám és helyi pénzek címén minden hetivásár alkalmával rendszeren 200-300 frt. szokott befolyjni, miből következik, hogy egy hetivásárkor legalább 1400 idegen kocsi fordul meg. Kitünteteti Versecz város élénk forgalmát a posta és távirtda hivatal, valamint a vasuti állomás adatai, melyekből kitűnik, hogy többin az évente közlekedő vonatok száma 13468, az érkezett utasok száma 121.120, az elutazottaké 132.740, a teherforgalom pedig 1011.626 mm. tesz ki, e forgalom a versecz marosvölgyi vasút megnyitásával még nagyobodni fog.

Nemzetgazdasági jelentőségének kimutatására szolgál ama körülmény hogy egyenes adó

fejében	163.630 frt.
fogyasztási és italmérségi adó fejében	88.303 "
bélyeg és jogilletékben	96.888 "
szeszadóban	130.066 "
folyik be évente az itteni adóhivatalnál.	

Versecz város kereskedelmi jelentőségét igazolja legjobban ama körülmény, hogy a fehértemplomi kir. törvényszéknél bejegyzett 871 egyéni és 78 társas összesen 949 czégből egyedül Versecz városára 213 egyéni és 22 társas kereskedelmi czég esik, tehát míg a 728 ezer holdnyi területnek Versecz városára csak 22 ed részét és a 234 ezernyi lakosságnak csak 10-ed részét képezi, addig a kereskedelmi czégek 1/4 részénél több székel Verseczen mint másutt. Ezen bejegyzett czégek között van 4 virágzó pénzintézet, 4 gőzmalom, 1 szeszgyár, 1 sörfőzde, 1 gőzkeményítőgyár, 1 szalámigyár, 3 szikvizgyár, 2 cognakgyár, 2 borkögyar, 2 gépgyár, 1 téglagyár, 3 téglakemencze.

Székhelye Versecz város a gör. kel. szerb püspökségnek, a 7-ik honvédkerületi parancsnokságnak; van itt állami méntelep és selyembűbő beváltó hivatal, míg az 1891. évi t. cz. alapján létesített kerületi betegsegélyző egylet székhelyeül is a Versecz lett kijelölve.

A város egészségügyi és szépészetig tekintetben fehértemplomot jóval felülhaladja,

A város szellemi fejlődését előmozdítják a 45 osztályból álló elemi iskolákon kívül a polgári leányiskola, az áll. főreál. isk., a Mayering féle leánynevelde, mi szintén enyhít a tisztviselők anyagi helyzetét, gyermekeikkel viszonylag csekély költséggel kellően kiképezettni képesek.

A vitás jogkérdések és perek számára nézve mértékül szolgál nemcsak az ügyvédek száma, kik Verseczen 19-en Fehértemplomon csak 11-en vannak, hanem a verseczi járásbíró-ság ügyforgalmi kimutatása is, mely nagyobb ügyforgalommal bír mint maga a 7 járásbíró-ság területére kiterjedő fehértemplomi törvényszék.

De Versecz városa azon tudatban, hogy a törvényszék létesítése rá nézve életkérdést képez, áldozatokra is hajlandó, miért is a fenn hivatott közgyűlés elvben kimondotta, hogy nemcsak a törvényszéki palota felépítéséhez szükséges — a város központján fekvő több alkalmas telkek bármelyiket megvenni, és az államnak ingyen átengedni, hanem az építési költséghez is a lehetőség határáig járulni kész, oly áldozatot hajlandó tehát tenni, amilyent eddig még egyetlen egy város sem hozott az igazságszolgáltatás érdekében.

A temesvári ügyvédi kamara jelenleg ismét felemeli szavát a verseczi tör-

csak a hosszú létra felső fokait tüntette elő, melyek úgy meredtek ki az akna feketeségből, mint egy özönvíz előtti óriási állat hatalmas fogai.

Megállottak. Az aknából sugás-bugás hatolt fel, melybe alig hallhatóan vegyült be a mécskek szakadozott recsegése.

— Stefko!

— No?

— Ugy hallom, hogy a Styx haragszik. A föld morog. Nem fordulunk vissza?

— Ugyan ne képzelődjék, nincs veszély, láttam már én a Styxet kitorés előtt. Különb. ha félsz, hat csak fordulj vissz, én lemegek a kabatért.

És indult lefele a létrán.

Petro elszégyelte magát, nem mozdult. Övébe akasztott lámpása olyan volt, mint sötét éjjel a rengetegből kicsillanó pásztortűz langja, Stefkoé pedig, mint a nyughatatlan bolygótüze.

— Ha itt maradtál, tartsd legalább erősen a létrát — kiáltott fel Stefko — hogy el ne sodorja a víz, ha mégis kitorne.

— Ugorj Stefko — ordított Petro lélekszakadva — s ugyanabban a pillanatban menydörgésszerű robaj kíséretében zugva, harsogva tört ki az ér a sziklák alól. A csöndesen csobogó kis Styx eltűnt, helyébe hatalmas folyó lépett s a nagy kiterjedésű alsó akna egy perc alatt háborgó tölt lett. A hullamok vesztetűl csapkodtak és loccsantak szét az éles sziklakon s a siri csöndet felváltó pokoli zúrzavarba temetési ének szomorú melódiája gyanánt vegyült egy elhaló segélykiáltás . . .

Künn a bánya szájában is meghallották a robajt, mely a víz kitorésát megelőzte.

vényszék érdekében, midőn jelentésében a következőleg nyilatkozik: Szabadjon Nagyméltóságod különös figyelmét azon jogos mozgalmra is felhívni, melyet Versecz város közönsége — élén ügyvédi karával — a fehértemplomi törvényszéknek oda leendő áthelyezése érdekében a múlt évben megindított, és mely ügyben tudunkkal Nagyméltóságod elődjéhez kellően megokolt előterjesztést is tett. Bennünket ezen kérdésnél a legnemesebb intenció, az igazságszolgáltatás jól felfogott érdeke vezérel, azon igazságszolgáltatásé, melyet szolgálni kötelességünk. Meggyőződésünk erős, hogy midőn az 1893. évi XVIII. t.-cz. életbeléptetésével a kir. törvényszékek a szóbelileg letárgyalt ügyek II-od fokú bírává tettek, nem maradhat az igazságszolgáltatás jól felfogott érdekére közömbös az, hogy az így II-od fokú bírósággá emelt törvényszék székhelye hol van. Nem csak az eszély, de a szükség is azt parancsolja, hogy a törvényszék székhelye lehetőleg azon vidék központjában legyen, melynek polgárai alá rendelvek. A fehértemplomi törvényszék alá tartozó helységeket tekintve pedig a központ nem Fehértemplom, hanem Versecz, az a város, mely felé az egész vidék gravitál és hová a vasuti összeköttetés folytán a peres felek legkönnyebben eljuthatnak és melyet a természet is geográfikus fekvésénél fogva központtá tett. Ha ehhez akár a két város lakosságának számát, akár ügy- és kereskedelmi forgalmát, akár közgazdasági, egészségügyi és szépészeti viszonyait vesszük, Versecznek kell adnunk az elsőbbséget, mely Fehértemplomtól mindeme tekintetekben messze túlszárnyalta. Versecz ezenkívül azon 64 város között — melyek ez időszert hazánkban törvényszéki székhelyek — a lakosság számához mérten 15-ik, peres ügyforgalmát tekintve pedig a délvideken a 2-ik, mi elég ok arra, hogy törvényszék nélkül továbbra ne maradjon. Bennünket a kérdésben több jog, mint álláspontunk részletezése, a jogos mozgalom támogatása meg nem illet, ezt megtettük, meg szívesen és a tőlük telhető nyomatékkal, mert meggyőződésünk, hogy az igazságszolgáltatás érdekében emeltük fel szavunkat.

— Gyorsan fel, mentőszereket, kötelet, létrát, faklyát, — kiáltott kétségbeesett izgatótsággal a bányamester s néhányszor megkongatva a vészharangot, elsőnek rohant be a bányába.

A munkások utána. Azok a fakó arcok, mintha egyszerre kipirultak volna, azok a petyhüdt, bágyadt vonások, mintha egyszerre meglevenedtek volna. Lelkesen, bátran rohant a bányászcsapat, akár a rohamra vezényelt katonaság a pusztító sortűz elébe.

Alig egy-két perc alatt elértek az alsó akna bejárójához.

A veszedelem nem volt oly nagy, mint az első perczen gondoltak. A sziklatöbörben összegyűlt víztömeg csupán az elhagyott alsó aknát öntötte el és nem árasztotta el a munkába vett bányarészeket. De két emberélet forgott kockán s a bányász nép nem oly olcsó emberanyag, mint a katoná.

Petro ott feküdt az akna előtt sápadtan, színtelen ajakkal. Egy kicsapott hullám odavágta a sziklafalhoz és elkábította. Kosárba tették és kivitték a bányából.

Megtalálták mihamar Stefko is. Ott uszált holtteste a lecsendesedett víz színén. A borzasztó erővel előtörő vizár úgy odavágta a sziklákhoz, hogy egész testét összetörte. Hóna alá szoritva ott volt a bányamester kabatja is. Némán vitték ki a bánya elé, hol a vészharang kongására összegyűlt telep asszonyai és gyermekei siránkozva álldogáltak az esőben.

Ott volt az öreg Hrustékné is. Mikor kihozták a fiát, zokogva borult az összegyűlt, véres testre és fuldokolva kérdezgette:

— Imádkoztál-e édes fiam, édes Stefko fiam!

Napi Hírek.

Törvényhatóságunk rendes havi közgyűlése f. hó 13-án szerdán fog megtartatni.

A versecz-lugos-marosvölgyi vasut részvényeire még f. hó 25-ig lehet előjegyezni Hofbauer A. megbízottnál Dr. Dajkovits János ügyvéd irodájában.

Közzgazdasági egyesületünk szökevényi szakosztálya holnapután kedden terménykiállítását rendez a „Szőlővenyigéhez” címzett vendéglő nagy termében.

Uj hittanár. Dimitrievics Nektárius helybeli gör. kel. püspök a magy. kir. állami főreáliskolánknál üresedésben lévő hittanári állásra. Dimitrievics Vladimir végzett teológust nevezte ki.

Színészet. A délvidéki színészvételvezetők társulata múlt szerdán tartotta meg búcsúelőadását a csutortökön délbén fehértemplomban. Az egy hónapig tartó színiidény eredménye (27 előadás) nem volt ugyan oly fényes, mint a múlt évben, midőn 41 előadást tartottak, de az idény második felében nem lehetett a direktornak oka a panaszra, mert minden alkalommal szép közönség gyűlt össze. Hogy pedig az eredmény általánosságban a múlt évi mellett csak közepes maradt, annak okát, nem szabad kizárólagosan a közönségnek tulajdonítani, sőt vannak igen sokan, éppen a befolyásos egyének közt, kik határozottan állítják, hogy a hiba a társulat vezetésében részben pedig a társulat szervezetében rejlett. Legközelebb bővebben is foglalkozunk az ügygel, s jelenleg csak az utolsó pár előadásról emlékezünk meg. — Szombaton. Mascagni ismert kis operáját a „Parasztbecsület”-ét (Cavalleria rusticana) hozták színre, melyet „A miniszter előszobájában” előzött meg. Az elsőben — mely nem igen tudta felmelegíteni a publikumot — Pajor, Cserváry, Földváry és Gergely tuntek ki. A másodikban Könyves, Kövi és Molnár Vilma. — Vasárnap Állítólag köz-kívánatra „Madame Sans-Gené.” Sok bérlő adott bosszankodásának kifejezést, hogy egy és ugyanazon darab kétszer adatik bérletben. Hát az nem is volt helyén. Ez alkalommal Molnár Vilma ismét remekelt s elmondhatjuk, hogy a közönség kedvenczév vált. — Hétfőn. Könyves Jenő jutalomjátékául „Vasgyáros.” Nagy és elegans közönség tüntette ki a társulat e szép tehetségu és jövőjü tagját. A jutalmazandónak 70 frt ajándékot is gyűjtöttek tisztelői (különösen P. . . . — a buzgokodott a gyűjtésnél.) Az előadás egyike volt a legjobbaknak s nagyon tetszett a közönségnek. Holéczy J. ismét ragyogtatta szép művészetét, ez alkalommal nem igen túlzott. Könyves szokott hévvel játszott. Teljesen beváltak: Köviné, Kápolnai, Szelenyi és Földváry. — Kedden. Furedi igazgató felléptével „A megboldogult.” Úgy látszik ez azon egyetlen darab, melyben Furedi direktor fel szokott lépni, legalább a múlt esztendőben is ugyan azon szerep mulatott a közönség, s hogy jól mulatott az már bizonyos — s Furedi mellett Szelenyi is méltán kiérdemelte a tapsokat. — Szerdán utolsó előadásul Ferenczy és Szelenyi a társulat e két kitűnő kimikusanak jutalomjátékául „A kis doktor” (Dr. Picó) Pajor, mint „Fioretta,” a kis Cserváry, pedig mint rendkívül csikkes kis doktor szerepelt. A jutalmazandók is sokszor meg nevettek a nem nagy számú közönséget. Ferenczy maga magát is ki cuplézta ragyujtván „hogy ilyen ezüst dohányszelencéje van annak, a kinek ilyen a jutalomjátéka” — a felmutatott dohányszelencze ugyan csak hitvány rész vala . . . ! Tegnap már Fehértemplomban léptek fel színészeink őszintén kívánjuk, hogy meleg fogadtatásra találjanak.

A verseczi izraelita nőegylet holnap hétfőn „Purim ünnepélyt” rendez a „Nemzetközi szálloda”-ban. Belépti díj tagoknak 30 kr, nem tagoknak 50 kr. Külön meghívók nem adatnak ki.

Márczius 15-ét állami főreál iskolánk tanári testülete és ifjusága ez idén ismét méltó módon fogja megünnepelni. Délután 10 órakor a főreáliskola tornatermében tartandó ünnepély musora a következő leendő. 1. Hymusz éneklés az ifjusági vegyes kar. 2. Magyar népdalok előadja az ifjusági zenekar. 3. „Talpra magyar!” szavalja Neszl Zoltán VII. oszt. tan. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Buday József igazgató. 5. „Viharban” előadja az ifj. férfiak. 6. „Szigetvár” Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Dreszl József V. oszt. tan. 7. „Szózat” előadja az ifjusági énekkar. 8. Hu-

nyadi induló előadja az ifj. zenekar. Ezen szép hazafias ünnepélyre a szülék és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak az igazgatórág által.

A verseczi férfi dalárda ez évi első kötelező hangversenynyel összekötött táncmulatságát f. hó 16-án tartja meg a „Weinrebe” helyiségében.

A Slaviansky hármás hangversenye ma vasárnap tartatik meg a „Szőlővenyigéhez” címzett vendéglőben. Kezdeté 8 órakor. A műsoron Delibes, Dargomigsky, Tschaikovszky, Rubinstein stb. művei szerepelnek. Helyek árai. Első rendű ülőhely 1 frt 20 kr. II. rendű 1 frt, állóhely 50 kr. Jegyek előre válthatók Wettl és Veronits könyvnyomdájában.

A Zoffmann Sándor-féle verseczi sörfőzde „Korona sörét” (a la Pilsner) oly kitűnő minőségben gyártja, hogy Versecz és vidéke sörkedvelő és sörszakértő körei valóság-gal el vannak ragadtatva annak jóságá által. Gratulálunk a törekvő és fáradságot nem ismerő tulajdonosnak, ki a magyar iparnak e téren oly szép nevet kezd szerezni.

A budapesti „magyar egyesület” meleg hangu hivatalos levélben üdvözölte magyar nyelvterjesztő egyesületünket 10 éves fennállása alatt kifejtett működéséért s egyben felhívta az együttess, közös működés folytatására.

Levélforgalom. Hogy városunk többek közt a postai levélforgalom tekintetében is messze tulszárnyalja a többi délvidéki városokat — kitűnik a temesvári postaigazgatóság legutóbb kibocsátott statisztikai jelentéséből, mely szerint Temesvárott 1136.740; — Nagy-Becskereken 390.760; — Verseczen 325.040; — Nagy-Kikindán 278.860; — Lugoson 306.380; — Fehértemplomban. 218. 60; — Pancsován 232.900, — Karánsebesen 135.980 . . . stb levelet kézbesítettek a múlt 1894-ik esztendőben. A posta csomagok verseczi forgalma — (kifelé) — Temesvár forgalmát is túlhaladja.

Nagy vásár. A verseczi ugynevezett „virágvasári nagy vásár” f. hó 28., 29., 30. és 31-én fog megtartatni.

A nagymargittai katasztrófáról a következő részleteket jelentik: Hétfőn este Nagymargitta majdnem egész férflakossága talpon volt a Moraravicza-csatornát jobboldalt szegélyező töltésnél. A csatorna megdagadt vizei egyre nagyobb erővel támadták a töltésnek a Rojga torkolatánál levő részét, a mely éppen a községgel szemközt húzódik. Kellő mennyiségű védőanyag híjában meddő erőködés számba ment a lakosság megfeszített munkája s a végveszedelem minden perczben bekövetkezhetett. Tíz óra lehetett, mikor az alámosott töltést körülbelül tizenhat öl hosszúságra áttörte a zajló áradat. A nép vad rémületében eszeveszett futásnak eredt a csatornát átfogó hid felé. Ideérve felocsudtak első réttegésükből. Egy helyütt kiadódott a jelszó: át kell menni a vasuti hidon és felszakítani a baloldali töltést, mert különben a jobboldali szakadason áthömpölygő ár menthetetlenül elveszti a községet. Az önfentartás mindennél erősebb ösztönétől hajtott nép egy pillanat alatt a tulsó oldalon termett, a hol azonban Van-Royen hollandiai telepes és cselédsége lövésre kész fegyverei fogadták. Felszólítása, hogy vonuljon vissza, hasztalan volt: a kétségbeesett lakosság mitsem hajtott rája s tovább nyomult. Van-Royenék erre közibük löttek, a mit a nagymargittaiak szintén puskalövésrel viszonzottak. A szurokfekete éjben valóságos harc fejlődött ki sürü puskaropogástól kísérve. Csudalatosképen egyetlen egy lövés sem talált és a mikor a nagymargittaiak mind nagyobb tömegekben tödultak át a hidon, Van-Royenék a tulnyomó erő láttára visszavonultak. Pillanat alatt száz meg száz kéz bontotta a töltés baloldali részét, a melyen csakhamar széles szakadék támadt. Oriási erővel nyomult ezen keresztül a víz: Van-Royen csak nagy nehezen menthette meg a rohanó ár elől feleségét és gyermekét. A víz elöntötte a tanyát és a körülötte a tanyát és a körülötte elterülő nyolczezer hold földet. 600 sértés azonnal ott veszett, 500 sértés, a mely egy magasabb fekvő ölben van elhelyezve, megmenekedett. Sikerült megmenteni a lovakat is, mig az ökrök hasig vízben maradtak. Van-Royen családja felmenekült a vasuti hidra, onnan pedig a töltés hosszában az állomásig haladva, egy urenen vesztglő vasuti kocsiban találtak ideiglenes biztonságra Daniel alispán mentő csolnakokkal és védőanyagokkal ellátva a vész színhelyére sietett, mindenekelőtt a tanyán rekedt cselédséget szállította biztos helyre.

Tombola - estély Fehértemplomban. A „Magyar társaskör” márczius 2-án fényesen sikerült tombolaestélyt rendezett. Dr. Perjéssy fardhatatlan elnök 67 nyeresémet gyűjtött Dsida igazgatóval és értékesek voltak a nagyobbak s főleg a tombola 3 tárgya, melyeket Dr. Jóczics aljbiró, Gál főgymn. és Touppel polg.-leányisk. tanár nyertek meg. Az estélyen németek, szerbek, románok is sokan voltak jelen, jóformán a város egész intelligenciája képviselve. A táncot nagy animóval járták a jelen voltak, kevés kivétellel és pedig a négyest 50 pár. A felolvasó estélyek rendezése jó gondolat volt, mert egy kissé életre kelti a magyarságot, a kör életjét ad magáról, bemutatóván, hogy Fehértemplom első egyesülete lelkes vezetés mellett sok szépet és hasznosat produkálhat. Ez estély is 100 frtnyi tiszta hasznót eredményezett, a mi a deficizittel küzdő körnek nagy előny. Márczius 15-én lesz felolvasó estély, a mikor egyttal a nagy nap emlékét is ünnepli a magyarság.

Midőn a nagyközönség figyelmét Ungváry László czeglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzé tett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezett-nél a százezrekre menő mindenféle nemes csemétén felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2—3 éves gyümölcsfa vadoncz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, douczin, paradicsom, szilva, prinus-myrobolana, Saint-Julien, besztercezi-szilva, eper, sajj-meggy, sárga-barack, mandula, és kökényből.

Nyolcz napig a szénakazalban. A verseczi ménlőtelep egyik katonája, Bajai Pal két hét előtt elszökött a kaszárnyából. Csak nyolcz nap múlva találta meg egy őrző a város határában egy szénakazalban, melyből két lefagyott lába latszott ki, maga megdermedve és eszméletlenül feküdt a szénában. Öt napi fáradozásba került, míg Bajait magához tudták téríteni s ekkor kitudódott, hogy fél bakakenyéren kívül semmije sem volt, mikor megszökött. Elfogyva a fél kenyér, éhségtől gyötörve, a szerencsétlen bevászorgott a szénakazalba s ott várta halálát. Csak arra emlékszik, hogy harmadnapra elvesztette eszméletét.

Irodalom.

* **Ungaria** cím alatt Moldován Gergely egyetemi tanár Kolozsvárott évek óta egy román folyóiratot szerkeszt, a melyben a magyar literaturát ismerteti a románokkal. Újévtől fogva a folyóirat magyar nyelven is hoz közleményeket, általuk a magyarsággal a román dolgokat akarván megismertetni. Hogy ez a magyar-román szemle mily derekasan felel meg hivatásának, mutatja az I. II-ik szám következő tartalma: Br. Bánffy Dezső. — A román nép eredete. — A románok vallási uniója Rómával. — A román templom. — A román állam intézményeiből. — Népszokások. — Alexandri. — Alexandriából. — Jó éjt. (Elbeszélés románból). — A Rákóczy-induló Jassiban. — Vajda Katalin, a havasok úrnője. — A román ligi alapszabályai. — A román pénzüzetek. — A román varázsköltészet. — Legendák. — Az új kormány teendői a nemzetiségi ügyben. — Román szók a magyarban. — A jobbágyok Romániában. — Kérelem. — Könyvészet. — Szerkesztői — üzenetek. — A derék folyóirat előfizetése egész évre 6 frt. A pénz Moldován Gergelyhez küldendő Kolozsvárra.

* **Vaszary Kolos életrajza.** A Korrajzok ezimű új folyóirat egyszerre négyes füzetben adta ki a biboros hercegprímás életrajzát. Az arezképpel és kézirattal díszített vaskos kis kötetet maga a szerkesztő Dr. Körösy L. írta. Vaszary Kolos az egyház-politika küzdelmek egyik legkiválóbb történeti alakja. Békés szelleme, fenkölt idealizmusa, tündöklő hazafisága és fényes szónoki tehetsége becsültó tette a nevét a tróntól a konyhóg. Életrajza valóságos korrajz. Adatokban gazdag, feldolgozásban gondos: több érdek-s áktája most jelenik meg először a nyilvánosság előtt. Öszintén ajánlhatjuk olvasóinknak. Az ümepelt egyházfejedelem rokonszenves hangulattal megírt életrajzá-
nak ára 1 frt 20 kr., előfizetőknek 90 kr. A husz ivnyi kötet megrendelhető a Korrajzok kiadóhivataltól (Budapest Andrássy-út 25. sz.) Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben.

* **Verne Gyula összes munkáinak** egyedül jogosított képes magyar kiadásából a 4. és 5. füzetet küldte be a Franklin-Társulat. A két füzet a „Rejtelmes sziget” folytatását közli Szász Károly fordításában s rendkívül gazdagon van illusztrálva. Az eredeti diszkidás 27 művészi fametszete magyarazza bennük a regényes és megkapó események sorát. Ez új olcsó kiadás egy-egy füzetének ára 20 kr. bármely hazai könyvkereskedésben. Előfizet-

hetni a vállalatra 1 frtjával 5 füzetre akár a Franklin-Társulatnál, akár a könyvvarusoknál.

* **Ujságírói kötelességünk** hozza magával, hogy megemlékezzünk, a „Fővárosi Lapok“-nak rendkívüli sikereiről. Vagy tán nem is a sikereiről, hisz ez mind önként érhető, olyan szerkesztés mellett, a milyenben része van manapság a Fővárosi Lapoknak. A siker a közönség izlését dicséri, hogy rokonszenvével és pártolással olyan méltó helyre fordult: ám a szerkesztés gongossága, találékonysága, ezer apró ötlete: ez már a lapnak az érdeme, amit mi sietünk is konstatálni róla. Most már — hiszen három hónapja mult az ujjaalakulásnak igazán mindenki tiszta képet alkothat magának a Fővárosi Lapokról. Ki nem látja meg, hogy ennek a pompás ujságnak a vezér elve az érdekesség és a szellemesség mely egyiként jellemzi irodalmi, politikai cikkeit, még a legapróbb újdonságát is. Diszkrét a hangja, de szellemes és tartalmas, hogy gyönyörűséggel olvashatja a legkényesebb izlésű is. Azt mondanánk, hogy kiválóan a hölgyek lapja: de lám, megtalálják benne az urak is a magukét. Politikai értesülései alaposak, biztosak, hirrovata terjedelmes. Mindent elmond, amit az urak tudni akarnak, de mindent oly szellemesen, élvezhetően mond el, hogy még a hölgyek kedvét is meghozza az ujságolvasáshoz. Magunk ismerünk egy művelt kisasszonyt (itt lakik közöttünk), a ki eddig a lapokból csak a tárczát meg a regényt olvassa; most, mióta a Fővárosi Lapokra figyelmeztettük, megbarátkozott a politikával is: „Hiszen olyan kedvesen, szépen mondják el azt is.“ Ám nem volna teljes a referádánk, ha a elfelednők megemlíteni a fővárosi Lapok szellemes értékes meglepetéseit, a mikben egyre-másra részesíti az olvasóit. A multkor farsangi tréfát rögtönzött; bemutatott egy sereg nevesebb íróit álarcz alatt, tessék kitalálni, kiket rejt az alarcz. Jött három-négy-száz megfejtés; ezek között aztan olyan értékes emléktárgyat sorsoltak ki, a mi igazán párjat ritkítja. Egy óriási díofa legyezőt (maga is drága díszmunka, tele a politikai és irodalmi élet legjelesebb embereinek az autogrammiával meg emléksoraival. Kezdődik a díszes névsor Jókaiával és Tisza Kálmánal, s végződik a szerkesztőség belső tagjaival (neves író ez is valamennyi), a kik már szerényen húzódtak meg valahol a sarokban. Ahogy budapesti levelezőnk írja, ezt a díszes legyezőt ma is elegáns közönség nézi folyton Calderoni kirakatában; persze irigylik a szerencsés nyerőt.

Nyilttér.

Nyersselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantung-Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterkiut, sima csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázakban s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G. (cs. k. udvarlásszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcban ezimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

1470. számhoz — 1895.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az ujonczás Versecz városában f. é. április hó 3. és 4-én fog megejteni, miért is az I. korosztálybeli vagyis 1874. évbéli születésű és a II. korosztálybeli vagyis 1873. évbéli születésű hadkötelesek 100 sorsszámig bezárólag f. é. április hó 3-án, a II. korosztálybeli 101 sorsszámától és a III. korosztálybeli vagyis 1872. évbéli születésű, valamint azon idegen illetőségű hadkötelesek, kik Verseczen leendő állittatásuk engedélyt nyertek f. é. április hó 4-én reggeli 8 órakor a községi bíróság hivatalos helyiségében (városház I. emel. 23. ajtó) működő sorozó bizottság előtt megjelenni kötelesek.

Verseczen, 1895. márcz. hó 5. én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

944. sz. — 1895.

Hirdetmény.

Az 1880. évi évi XXVII. t. cz. és 1883. évi IX. t. cz. valamint e törvényczikkek végrehajtása tárgyában a nagymelteságú magyar kir. pénzügyminiszterium által 60.977/883 szám

alatt kiadott utasítás 13. §. 3 pontja értelmében felhivatnak mindazon hadmentességi díj köteles egyének, kik e város területén laknak hogy a hadmenteséhez szükséges vallomásukat a városi adóhivataltól ingyen nyerendő nyomtatványon e hó végéig különbeni törvényes következmények terhe alatt beadják.

Városi adóhivatal, Verseczen, 1895. évi márczius hó 8-án.

Mark Antal,

tanácsnok mint adóhiv. főnök.

A Richter-féle Tinct. capsici Comp.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismert, igazán népszerű haziszer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek (nyáson) bebizonyult közönségnek, csúzni, tag-szaggatásnál stb. nel. A folt összes országban nagy elterjedést és biztos hatást következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos. (Horgony-Pain Expeller)

Kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felújítás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. árban nyegként; Budapestén **Török József** gyógyszerész.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringenben.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, lefajtság, savanyu, felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs székűlés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilizták, májbajok és hámorhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kiltűnöknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész **Budapest**, Király utca 12 sz.

A vedjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppekkel tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Versecz: gyógyszer. Soós K., Müller O., Herczog J. és Küchler B.
Zichyfalva: gyógyszer. Mayering K.

Alinghváry Sászló

400,000 NEMES,
600,000 SZEMZÉS,
2,300,000 VADONCZ
SEMETÉVEL

95. HOLDAS
ZEGLEDI

HARTEVES GYÜMÖLCSFA ISKOLAJANAL
ARJEGYZEKE MEGJELENT
KIVANATRA BERMENTVE
KÜLDETIK.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.